

BEŞ HECECİLER (1923)

- Beş Hececiler şiire, birinci dünya savaşı ve milli mücadele döneminde başlamışlardır. Bu grubun sanatçılar milli edebiyat akımından etkilenmiş ve şiirlerini bu düşünce etrafında yazmışlardır.
- Bütün şairler Ziya Gökalp'ın etkisiyle bu sürece girmiştir.
- Beş Hececiler ilk şiirlerinde aruz vezni kullanmış, daha sonra heceye geçmişlerdir.
- Şiirde sade ve özensiz olmayı ve süsten uzak durmayı tercih etmiş, halk dili, mahalli söyleyiş ve yer yer argoyu şiire sokmuşlardır.
- Şiirlerdeki ses, hitabete kaçır; iyimserlik ve gurur hissedilen unsurlardır.
- *Şiirde ana tema, memleket sevgisi, memleket sorunları, yurdun güzellikleri, kahramanlıklar ve yiğitlik üzerine kuruludur.*
- Lirikten çok, didaktik bir şiir anlayışları vardır.
- *Hece vezni ile halk şiiri şekillerini* kullandılar.
- *Mısra kümelerinde dörtlük esasına bağlı kalmadılar, yeni yeni biçimler aradılar.*
- Nesir cümlesini şiire aktardılar ve düzyazıdaki sözdizimini şiirlerde de görülmesini kolaylaştırdılar.
- Faruk Nafiz Çamlıbel, Yusuf Ziya Ortaç, Orhan Seyfi Orhon, Halit Fahri Ozansoy, Enis Behiç Koryürek'ten oluşan bu grubun en önemli ismi Faruk Nafiz'dir.

YEDİ MEŞALE (1928)

- 1928 yılında ortaya çıkan bu topluluk, Servet-i Fünun dergisinde şiirlerini yayınlamaya başlar. Bu derginin etrafında bir araya gelen genç şairler, şiir ve yazılarını "*Yedi Meşale*" adlı kitapta toplamış ve onları bu isimle yayınlamıştır.
- Şiirlerini ve yazılarını Yedi Meşale adlı bir kitapta toplayan Muammer Lütfi Bahşi, Sabri Esat Siyavuşgil, Yaşar Nabi Nayır, Vasfi Mahir Kocatürk, Cevdet Kudret Solok, Ziya Osman Saba ve Kenan Hulusi Koray (nesir) adlı gençlerin oluşturduğu bir harekettir.
- *Cumhuriyet döneminde "sanat sanat içindir"* anlayışı içinde öz şiir anlayışını benimseyen ilk grup *Yedi Meşaleciler'dir.*
- Bu kitabın önsözünde "Mukaddime" başlığıyla sanat anlayışlarını dile getirirler.
- Daha sonra Yusuf Ziya Ortaç, bu gruba Meşale adında bir dergi çıkarmayı teklif eder. Teklif kabul görünce Yusuf Ziya'nın sahibi ve sorumlu olduğu Meşale dergisi 1 Temmuz 1928'de yayın hayatına girer. Toplam 8 sayı çıkar. 15 Ekim 1928'de son sayısını yayınlar.

Mukaddime'de,

- Şiir hiçbir fikir ve ideolojinin hizmetinde kullanılamaz, Gerçek şiir, sanat için yazılan, samimi ve yenilik dolu olan şiirdir.
- "Bu eser size her türlü müşkülata rağmen yalnız sanat aşkıyla çalışan birkaç gencin bir senelik edebi mahsulünü takdim ediyor." diye başlar.

- Amaçları, toplu bir eser meydana getirmektir. O dönem için sanatın ölmediğini kanıtlamak arzusunda olduklarını dile getirirler.
- En büyük amaçları edebiyatın baş belası olan taklitten kendilerini kurtarmaktır.
- Dünün mızımsız ve soluk, renksiz hisleri ve Ayşe Fatma terennümleri terk edilecektir.
- Şairler başkasının manevi yardımına ihtiyaç duymadan sadece kendi duygular ifade edilecektir.
- Şiirin konu ve temaları genişletilecek. Yıllardır değiştirerek verilen fikir ve konulardan vazgeçilecek, sadece “vefasız sevgiliyi anlatmaktan” vazgeçecekler.
- Şiirde Canlılık, Samimiyet ve Daima Yenilik esas olacaktır.
- Gerçek bir sanat eseri meydana getirmek için sıkı bir tasniften geçilecek ve şiirlerde sanat ve inceliğe dikkat edilecektir.
- Bu önsöz, edebi bir tatminsizlik ve mevcut edebiyattan bıkkınlık ile edebiyatın bozulduğu bittiği hakkında, hemen her devirde söylenegelen sözlere benzemektedir.
- Bütün şairler, kişisel duygular ağırlıklı olarak, imge ve sembollerden faydalanarak dış dünyayı bir ressam gibi yansıtmaya çalıştılar.
- Bu hareket fazla uzun sürmemiş ve Yedi Meşale’yi çıkaran gençlerin çoğunda şiir faaliyeti bir gençlik hevesi olarak kalmıştır.

Topluluğun Sanatçıları:

SABRİ ESAD SİYAVUŞGİL (1907 – 1968)

- Sanat hayatına Güneş ve Hayat dergilerinde çıkan şiirlerle başlar. Meşale dergisi kapandıktan sonra şiir ve çevirilerini Muhit ve Varlık dergisinde yayınladı.
- Kişisel duygular, aşk ve tabiat iç içedir.
- Ev içi eşya ve tasvirleriyle dikkat çekmiş, Empresyonist bir ressam tutumuyla eşya ve olayları canlandırıcı tasvirlerle şiirler yazmıştır.
- Psikoloji profesörü olarak ilmi çalışmalara kendisini verdi. Şiirlerini *Odalar ve Sofalar* adlı kitapta topladı.
- Şiir: *Odalar ve Sofalar* (1933)
- İnceleme: İstanbul’da Karagöz ve Karagözde İstanbul, Psikoloji ve Terbiye Bahisleri, Karagöz, Folklor ve Milli Hayat, Roman ve Okuyucu.

YAŞAR NABİ NAYIR (1908 – 1981)

- Sanat yaşamına şiirlerle başlar, ancak asıl önemi yayıncılık faaliyetlerinden gelir.
- 1933 yılında çıkarmaya başladığı *Varlık dergisini* ömür boyu devam ettirdi. Bu dergi Türk edebiyatının gelişmesinde, yeni kabiliyetlerin yetişmesinde ve tanıtılmasında önemli rol oynadı. Ayrıca Varlık yayınlarıyla da bir edebiyat kütüphanesi kurdu.
- Bir dönem sadece çağdaş dünya edebiyatını konu alan Cep Dergisi’ni çıkarır. (1966-1969)
- Şiirlerini *Kahramanlar* (1929) ve *Onar Mısra* (1930) adlı kitaplarda topladı ve diğer edebiyat türlerinde eserler verdi.

- Şiir: Onar Mısra(1929), Kahramanlar(1930)
- Öykü: Sevi Çıkmazı (1935)
- Roman: Âdem ile Havva(1932), Bir Kadın Söylüyor (1931)
- Tiyatro: Köyün Namusu (1933), Mete(1933), İnkılâp Çocukları(1933), Beş Devir(1933)

MUAMMER LÜTFİ BAŞŞİ (1903 – 1947)

- İlk şiirlerinde aruz ölçüsünü kullandıktan sonra heceye yönelmiş, sonra serbest nazımda da şiirler yazmıştır.
- Şiirlerinde genellikle milli konuları işlemiştir.
- Yedi Meşale Topluluğu'nun en az tanınan şairidir.
- Meşale grubundan ilk ayrılan kişi olarak dikkat çeker.
- 1928'de Meşale dergisinin kapanması üzerine topluluk da dağılmış; Yedi Meşaleciler 1933'te Varlık Dergisi'nde tekrar birleşmişlerdir. Ancak diğer üyelerin dünyalarının uzağında kalan Muammer Lütfi onlar arasında yer almamıştır.
- *Şiirleri dergilerde kalmış ve şiirlerini kitaplaştırmamıştır.*
- Meşale'nin diğer şairlerine göre şiirlerinde derinlik ve düzen vardır.

VASFİ MAHİR KOCATÜRK (1907 – 1961)

- Şiir hayatına bu toplulukla birlikte giren şair, daha çok edebiyatla ilgili kitap ve araştırmalarıyla tanınmıştır. *Asıl çalışmalarını edebiyat tarihi ve incelemesinde yaptı.*
- Halk şiiri biçim özelliklerinden yararlanarak hece ölçüsüyle vatan, millet sevgisi, ulusal bilinç, kahramanlık, fedakârlık konularını işledi.
- Bu konularla daha çok epik şiirleriyle tanınmıştır.
- Şiir: *Tunç Sesleri* (1935), *Geçmiş Geceler* (1936), *Bizim Türküler*(1937), *Ergenekon* (1941).
- Araştırma-İncelemelerinden bazıları: *Divan Şiiri Antolojisi* (1947), *Metinlerle Türk Edebiyatı I, II, III* (1952), *Türk Edebiyatı Şâheserleri* (1955), *Tekke Şiiri Antolojisi* (1955), *Metinlerle Edebiyat* (1955), *Saz Şiiri Antolojisi* (1963), *Türk Nesri Antolojisi* (1963), *Meşhur Beyitler* (1963), *Türk Edebiyat Tarihi* (1964), *Türk Edebiyatı Antolojisi* (1967).

CEVDET KUDRET SOLOK (1907 – 1992)

- *Yedi Meşale gurubunda şiirlerini Birinci Perde adlı kitabında ilk toplayan sanatçısıdır.*
- Sanat hayatına şiirle başlayan Cevdet Kudret, roman, hikaye, tiyatro, monografi, deneme, edebiyat tarihi türlerinde de eser verir.
- Şiirlerinde bireysel duygular, özlem, yalnızlık, kıskançlık gibi konuları işlemiştir.
- Ziya Osman Saba'dan sonra şiire en sadık kalan sanatçısıdır.

- 1940'tan sonra sosyalist gerçekçi anlayışla şiirler yazdı.
- Romanlarında daha çok kendi yaşamını ve Türk toplumunun iki Dünya Savaşı arasındaki 30 yıllık toplumsal kesitini yansıttı.
- Edebiyatla ilgili önemli inceleme ve araştırmaları vardır. Dil üzerine denemeler de yazmıştır.
- Şiir: Birinci Perde(1929).
- Öykü: Sokak (1974)
- Tiyatro: Tersine Akan Nehir (1929), Rüya İçinde Rüya (1930), Kurtlar(1933), Danyal ve Sara (1938),
- Roman: Sınıf Arkadaşları(1943), Havada Bulut Yok (1953), Karıncayı Tanırsınız (1976)
- Araştırma: *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*(1965), Örneklerle Edebiyat Bilgileri (1980), Karagöz(1968), Orta Oyunu (1973).
- Deneme: Dilleri Var Bizim Dile Benzemez (1966), Bir Bakıma (1977), Benim Oğlum Bina Okur (1983), Kalem Ucu(1991)

ZİYA OSMAN SABA (1910 – 1957)

- *Grubun içinde şiire en sadık kalan şair, ömrünün sonuna kadar şiirle uğraştı. En başarılı şairdir.*
- İlk şiirlerini Servet-i Fünun dergisinde yayımlayan şair, ilk şiirlerinde hece vezni ve halk edebiyatı şekillerini kullandı. 1940'tan sonra serbest tarzda şiirler yayınladı.
- Özellikle *ev ve aile hayatına* dair şiirler yazdı ve bu yönüyle kendisinden daha kabiliyetli bir başka şaire, *Behçet Necatigil*'e örnek oldu.
- Şair yalnızlık duygusunu ve hatıraları şiirlerinde başarıyla dile getirir. Şiirlerinde anılara düşkünlük, çocukluk özlemi, ev-aile sevgisi, yoksul yaşamalara karşı utanç ve acıma, Allah'a kulluk, kadere boyun eğiş, küçük mutluluklarla yetinme, ölüm yakınlığı, öte dünya özlemi gibi konuları işledi.
- Ziya Osman, bütün insanların mutlu olduğu ve herkesin hoşgörü içinde yaşadığı bir dünya özlemiyle yaşar. Bu yönüyle Yunus Emre ve Mevlana geleneğinin modern çağdaki sesidir.
- Şiir: *Sebil ve Güvercinler* (1943), *Geçen Zaman* (1947), *Nefes Almak* (1957). (daha sonra bütün şiirleri *Geçen Zaman-Nefes Almak* (1974) adıyla topladı.)

KENAN HULUSİ KORAY (1906 – 1944)

- *Meşale grubunun içinde şair olmayan ve hikâye yazan tek sanatçıdır.*
- “Servet-i Fünun” dergisinde yayınlanan ilk hikâyelerinin ardından, aynı dergiye yazan diğer altı arkadaşı ile birlikte, “Yedi Meşaleciler” topluluğuna katılır..
- Hikâyeleriyle önem kazanan sanatçı, küçük hikâye tarzını benimsemiştir.

- Kısa cümlelerle, ahenkli, şiirsel öyküler yazmış; daha sonra gerçekçi öyküye yönelmiştir. Halkı, işçiyi, köylüyü konu edinmiştir. Psikolojik konularda da öykü yazmıştır.
- Cumhuriyet Döneminde korku türünde örnekler veren ilk hikâyecidir. “Bahar Hikâyeleri” adlı eserindeki bazı öykülerinde “korku” ve “esrar” temasını işlemiştir.
- Öykü: *Bir Yudum Su* (1929), *Bahar Hikâyeleri*(1939), *Son Öpüş* (1939) *Bir Otelde Yedi Kişi* (1940).
- Roman: *Osmanoflar* (1938).

Kaynaklar

Enginün, İnci (2005); *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Dergah Yay., İstanbul.

Korkmaz, Ramazan-vd. (2004); *Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı 1839-2000*, Grafiker Yay., Ankara

Tanpınar, Ahmet Hamdi (2005); *Edebiyat Üzerine Makaleler*, Dergah Yay., İstanbul.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (2005); *Edebiyat Üzerine Makaleler*, Dergah Yay., İstanbul.